

ASFALT

VORE VEJE

NR. 1 APRIL 11

Høje oliepriser skaber uro i vejbranchen

ASFALT har spurgt en række aktører på vejområdet om konsekvenserne af denne udvikling.

Borgmester og formand for KL's udvalg for teknik og miljø var på besøg hos Asfaltindustrien.

9

Munck Asfalt vinder pris.

Havne skal bruge mere asfalt.

Leder 3

Asfaltproduktionen stiger igen 4

Høje oliepriser skaber uro i vejbranchen 6

Generalforsamling i Asfaltindustrien 9

CE-mærket overfladebehandling 10

Samarbejde om sikkerhed og sundhed. 12

Danmarks mesterskabet i arbejdsmiljø 14

Noter 15

Indstik: Vejforum 2010 - Rapportering

Medlemmer af Asfaltindustrien

Arkil A/S
 Åstrupvej 19
 6100 Haderslev
 Telefon. 7322 5050
 Telefax. 7322 5000
 www.arkil.dk

Colas Danmark A/S
 Fabriksparken 40
 2600 Glostrup
 Telefon. 4598 9898
 Telefax. 4583 0612
 www.colas.dk

Dansk Overfladebehandling I/S
 Rugårdsvej 206
 5464 Brenderup
 Telefon. 6444 2533
 Telefax. 6444 2507
 www.dob.dk

A/S Dansk Shell
 Energihuset
 Nærum Hovedgade 6
 2850 Nærum
 Telefon. 3337 2000
 Telefax. 3337 2900
 www.shell.com

Eurostar Danmark A/S
 Tigervej 12-14
 4600 Køge
 Telefon. 5836 0099
 Telefax. 5836 1099
 www.eurostar.as

Inreco A/S
 Europavej 24, Taulov
 7000 Fredericia
 Telefon. 7556 2588
 Telefax. 7556 2511
 www.inreco.dk

Lemminkäinen A/S
 Nørreskov Bakke 1
 8600 Silkeborg
 Telefon. 8722 1500
 Telefax. 8722 1501
 www.lemminkainen.dk

LKF Vejmarkering A/S
 Longelsevej 34
 5900 Rudkøbing
 Telefon. 6351 7171
 Telefax. 6351 7172
 www.lkf.dk

Munck Asfalt a/s
 Slipshavnsvej 12
 5800 Nyborg
 Telefon. 6331 3535
 Telefax. 6331 3536
 www.munck-asfalt.dk

NCC Roads A/S
 Fuglesangsallé 16
 6600 Vejen
 Telefon. 7996 2323
 Telefax. 7996 2324
 www.asfalt.dk

Nynas A/S
 Lyngbyvej 20
 2100 København Ø
 Telefon. 3915 8080
 Telefax. 3915 8085
 www.nynas.com

Pankas A/S
 Rundforbivej 34
 2950 Vedbæk
 Telefon. 4565 0300
 Telefax. 4565 0330
 www.pankas.dk

Total Denmark A/S
 Birkedam 14, 1. tv.
 6000 Kolding
 Telefon. 7552 9544
 Telefax. 7550 2959
 www.bitume.total.com

Wirtgen Denmark A/S
 Taulov Kirkevej 28
 7000 Fredericia
 Telefon. 7556 3322
 Telefax. 7556 4633
 www.wirtgen.dk

ASFALTINDUSTRIENS VURDERINGSORDNING:

For en lægmand kan det være meget svært at vurdere om et udført asfaltarbejde opfylder alle krav og betingelser. I de tilfælde kan man bruge Asfaltindustriens vurderingsordning til at løse evt. tvister/uenigheder.

Læs mere på
www.asfaltindustrien.dk

Pas nu godt på far og mor

Forleden blev en vejarbejder strejft af et sidespejl på en bil, der kørte stærkt og tæt forbi en afspærring. Hændelsen gav stof til eftertanke. For det nær-ved-uheld kunne være blevet til en alvorlig ulykke. Problemet er stort, for mange har vejen som daglig arbejdsplads.

Vej- og transportsektoren beskæftiger 140.000 mennesker – heraf mange vejarbejdere. Vi omsætter samlet for 84 mia. kr. og udgør 6 % af den danske økonomi. Transportarbejdet er steget knap 30 % de seneste 20 år, og siden 1995 er antallet af omkomne i forbindelse med vejarbejde, både vejarbejdere og bilister, svinget mellem 12 og 3. I 2009 omkom 6 mennesker. Antal tilskadekomne er i samme periode faldet – fra 148 til 76. Samtidig føler kollegerne sig dog mere udsatte. En undersøgelse blandt 70 asfaltarbejdere over hele landet viser, at arbejdsmiljøet er i orden bortset fra et punkt: Bilisternes fart og adfærd.

Derfor sætter Asfaltindustrien og vores søsterorganisation Trafiksikkerhed & Vejservice nu ekstra fokus på sikkerheden. Især på "knudepunktet" på motorveje og hovedlandeveje, hvor trafikanter mødes med vejarbejdere.

Asfaltindustrien har revitaliseret den gamle kampagne "Pas på min far" og sendt plakater ud til såvel kommuner som virksomheder.

Vi har holdt møder om sikkerhed med Transportminister Hans Chr. Schmidt og med formanden for Folketingets Trafikudvalg, Flemming Damgaard Larsen. Begge støtter op om vores sikkerhedsarbejde og ønske om f.eks. flere stærekasser.

Trafiksikkerhed & Vejservice afholder en messe på Jyllandsringen den 12. april, hvor vi sætter fokus på sikkerhed. Over 300 er nu tilmeldte og hver dag kommer flere til.

Vi er i gang med at arrangere en rundbordssamtale med Vejdirektoratet, Arbejdstilsynet, 3F, Havarikommissionen,

Rådet for Sikker Trafik og Dansk Vejforening. Målet er at arbejde endnu mere målrettet og systematisk med sikkerhed.

Og vi arbejder med at blive bedre selv. Til at sige til og fra, når nogle ikke tager sikkerheden alvorligt nok. Til at efteruddanne os. Og til at blive bedre til at skilte hastigheden op og ned omkring et vejarbejde, når vi ikke er der. Vi kender det: Der er skiltet med 50 km ved et vejarbejde, men det er lørdag, og der er ikke en vejarbejder i sigte – så er det svært at bevare respekten for skiltningen.

Dilemmaet: Fremkommelighed eller sikkerhed

Det er et dilemma: Mellem fremkommelighed og sikkerhed. Vi vil alle gerne kunne komme kvikt forbi et vejarbejde, så vi ikke bliver forsinkede til arbejde og skole. Og vi vil også alle gerne have, at far og en mor har en sikker arbejdsplads.

Men løsningen er ikke et enten eller – den er et både og. Vi skal både kunne komme hurtigt frem OG have en sikker arbejdsplads. Det er et ambitiøst mål, men det kan nås. Når alle involverede gør en ekstra indsats.

Med ønske om en god og sikker asfaltsæson for alle.

Pas nu godt på mor og far.

Anders Hundahl

Adm. dir Asfaltindustrien

ASFALTINDUSTRIEN

Lautrupvang 2
2750 Ballerup
Tlf.: 3678 0822
Telefax: 3677 1208
e-mail:
ai@asfaltindustrien.dk

Døgnvagt:
Ved vigtige spørgsmål
kan medlemmer ringe
til Anders Hundahl på
tlf.: 40 43 93 70.

Annoncer: Jan Hesselberg
Tlf.: 74 87 10 36
e-mail: jh@asfaltindustrien.dk

Redaktionskomite:
Anders Hundahl (ansv.)
Uno Helk (redaktionschef)
Anders Hilbert
Karin Hammer

Må gerne citeres med
kildeangivelse

Asfaltindustrien er medlem af:
European Asphalt Pavement Ass. (EAPA)
Nordisk Vejforum (NVF)
Dansk Vejforening
Dansk Arbejdsgiverforening (DA)

Design og tryk: Datagraf A/S
Forside: Olieboreplatform
Foto: Shutterstock

Oplag: 2.200

Asfaltproduktionen stiger igen

Af Uno Helk

For første gang siden 2006 er asfaltproduktionen på vej op. Asfaltindustriens medlemmer producerede 2,94 mio. tons asfalt i 2010. Dette er 420.000 tons mere end året før, som udgjorde et historisk lavpunkt. Stigningen kan primært henføres til Vejdirektoratets indsats med at bringe vedligeholdelsen af statsvejene tilbage på et acceptabelt niveau, idet der overraskende også kan noteres en mindre stigning i afsætningen til kommunevejene. Der blev genbrugt næsten 200.000 tons gamle opbrudte asfaltmaterialer i den nye varmblandede asfalt, hvilket er noget lavere end niveauet for nogle år siden på næsten 300.000 tons.

Nu går det fremad

Ifølge Asfaltindustriens seneste opgørelse over medlemmernes asfaltproduktion landede produktionen i 2010 på 2,94 mio. tons asfalt. Set i forhold til året før, hvor produktionen på 2,52 mio. tons asfalt var den lavest i næsten 50 år, er der tale om en stigning på 420.000 tons svarende til 17%.

Kort asfaltsæson med tryk på

Asfaltsæsonen 2010 blev den korteste i mands minde. For det første var den utrolig lang tid om at komme i gang, da vinteren fortsatte et stykke ind i foråret. Efterfølgende skulle mange kommuner først gøre skaderne op før der blev udbudt asfaltarbejder. For det andet kom vinteren i slutningen af året meget tidligt, således at sæsonen stoppede brat allerede i midten af november.

Men fordi asfaltfabrikkerne kørte på højtryk i nogle af månederne, steg produktionen alligevel en del i forhold til 2009. Alene i september måned blev der produceret ½ mio. tons asfalt og man skal langt tilbage i tiden for at finde et tilsvarende højt tal for produktionen i en enkelt måned.

Asfaltindustriens produktionsstatistik

Udviklingen i asfaltproduktionen blandt Asfaltindustriens medlemmer i perioden 2000 til 2010 er vist i figur 1 og 2. Asfaltproduktionen er opdelt efter kunde grupper i figur 1 og efter asfalttyper i figur 2.

Kunde grupperne omfatter Staten (Vejdirektoratet), amterne (til og med 2006), kommunerne og øvrige (primært stats- og lufthavne samt private virksomheder, grundejerforeninger, landbrugssektoren og andre). Specielt kan nævnes, at de store udsving i afsætningen af asfalt til Vejdirektoratet indtil 2009 først og fremmest skyldes varierende aktivitet inden for motorvejsbyggeriet. I 2009 og 2010 domineres Vejdirektoratets asfaltindkøb dog af vedligeholdelsesarbejder.

Asfalttyperne er opdelt i grus-asfaltbeton (bærelag), asfaltbeton (slidlag), pulverasfalt (slidlag) og andre asfalttyper.

Vejdirektoratet indhenter efterslæb

Hovedparten af den seneste fremgang for asfaltmarkedet skyldes, at Vejdirektoratets budget for vedligeholdelse

af statens veje efter mange års smalkost nu er steget. Fra 2008 til 2009 fik Vejdirektoratet 5-doblet bevillingerne til asfaltvedligeholdelsen på statsvejene og i 2010 er bevillingerne til asfaltvedligeholdelsen yderligere blevet forhøjet til 2,5 gange 2009-niveauet.

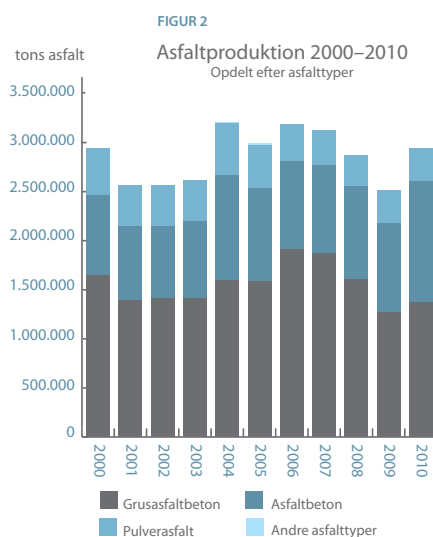
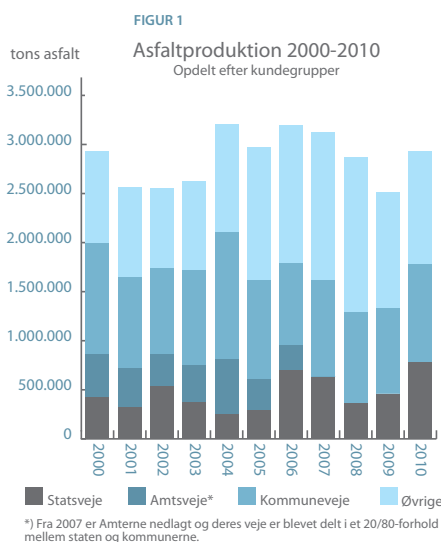
Det er positivt, at der nu gøres en stor indsats for at rette op på det igennem årene oparbejdede vedligeholdelseefterslæb på statsvejene.

Fra 2009 til 2010 er Vejdirektoratets asfaltefterspørgsel til driften af statsvejene således steget med over 350.000 tons så den i 2010 ligger på næsten 650.000 tons. Vejdirektoratet bruger selvfølgelig også løbende asfalt til anlæg af nye motorveje, men efterspørgslen her har været forholdsvis lav i 2009 og 2010, dvs. under 200.000 tons.

Vejdirektoratets omfattende slidlagsfornyelser slår også igennem i opgørelsen, hvor produktionen er opdelt efter asfalttyper. Afsætningen af asfalt inden for kategorien AB, herunder også asfalttypen SMA, er således steget med over 300.000 tons fra 2009 til 2010.

Vejdirektoratet har travlt med at indhente vedligeholdsefterslæbet på motorvejene.

Kommunevejene lider

Det er en glædelig overraskelse, at der trods finanskrisen og stramme budgetter fra 2009 til 2010 også kan noteres en fremgang i asfaltleverancerne på godt 100.000 tons til kommunevejene. Men set i forhold til det historisk lave niveau for asfaltforbruget i kommunerne i 2009 kan det konstateres, at asfaltforbruget på kommunevejene desværre forsat ligger på et meget lavt niveau på trods af, at behovet for at udbedre de mange nedbrudte veje er større end nogensinde.

Afsætningen til kundegruppen "øvrige", som især omfatter det private asfaltmarked, er efter et kraftigt fald på 400.000 tons fra 2008 til 2009 som følge af finanskrisen nu blevet stabiliseret, således at afsætningen stort set er uændret fra 2009 til 2010.

Asfaltgenbrug

Gammel opbrudt asfalt udgør en værdifuld ressource. Asfaltfirmaerne er igennem årene generelt blevet bedre til at genbruge gammel nedkøst asfalt i ny varmblandet asfalt. Der er dog stadig en tendens til, at der genbruges mest gammel asfalt i de år, hvor der bruges mange tons asfalt på

nye motorveje. Det skyldes, at det er mest ligetil at håndtere asfaltgenbrug i forbindelse med større ensartede produktioner af asfalt til bærelag, som netop kendetegner anlæg af nye motorveje.

I 2010 blev der genbrugt næsten 200.000 tons asfalt, hvilket er lidt mere end i 2009. 2010-niveauet er dog en del lavere end niveauet på næsten 300.000 tons i 2006 og 2007, hvor der til gengæld også var fuld fart på motorvejsbyggeriet.

For tiden bliver der fræset store mængder asfalt af i forbindelse med udskiftningen af slidlag på statsvejene. Det betyder, at lagrene af gammel asfalt er vokset kraftigt de seneste par år. For at udgå at den gamle opbrudte asfalt ikke hober sig unødigt op, er det derfor vigtigt, at alle parter inden for vejsektoren sætter ekstra fokus på at få øget genbrugsmængderne i den nye varmblandede asfalt.

Den nye asfaltsæson

Vejdirektoratet bibeholder det høje aktivitetsniveau i 2010 for asfaltvedligeholdelsen på statsvejene i 2011. Asfaltentreprenørerne får derfor

forsat rigeligt at se til med at vedligeholde asfaltbelægninger på motorveje og andre hovedlandeveje.

Som noget nyt vil Vejdirektoratet afprøve delt udbud af asfaltleverance og asfaltudlægning i Vejcenter Hovedstadens område. Dette bryder med de traditionelle udbud, hvor det altid er det samme firma som har ansvaret for både produktionen og udlægningen af asfalten. Delt udbud benyttes bl.a. i Tyskland.

Det store spørgsmål er hvordan det vil gå med smertensbarnet kommunevejene. To hårde vintre har nedbrudt vejene til et foreløbigt lavpunkt. Dette har uden tvivl sat vejvedligeholdelsen betydeligt op på dagsordenen i lokalsamfundene. Men er det nok til at få kommunalpolitikere til at tage affære og påbegynde en genopretning af de udtjente veje?

Som almindelig borger, der dagligt færdes rundt på veje og stier i lokalsamfundet, bør man trods finanskrisen og stramme budgetter under alle omstændigheder fastholde kommunernes forpligtelse til at stille et acceptabelt vej- og stinetil rådighed for borgerne.

Høje oliepriser skaber uro i vejbranchen

Af Mette Bender

Oliepriserne stiger i øjeblikket over hele verden, og meget tyder på, at priserne fremover enten stiger videre eller forbliver på nuværende høje niveau. Hvad betyder denne udvikling for asfaltindustrien og de danske veje?

Prisstigningerne på olie som følge af problemerne i blandt andet Libyen skaber uro på verdensmarkedet og i den danske asfalt- og vejbranche. Økonomer i Danmarks Nationalbank forventer, at priserne på olie enten stagnerer på det aktuelle niveau eller stiger yderligere. ASFALT har talt med en række aktører på vejområdet og forsøger her at give et overblik over situationen.

Ingen glæde hos bitumenproducent

Anders Kargo er direktør for den danske del af bitumenvirksomheden Nynas. Han forventer en række udfordringer som følge af prisstigninger på olie.

"Prisudviklingen er ret voldsom, og kan minde om den, vi så op til finanskrisen. Man kunne tro, at vi som bitumenleverandører var fornøjede over høje oliepriser, men sådan er det ikke. I øjeblikket har vi nogle milliarder kroner bundet i bitumen."

Nynas køber fortrinsvis bitumen i Venezuela. Herfra sejles det til Sverige, hvor det raffineres, inden det fortsætter til depoter i Aarhus og Køge. Inden bitumen når frem til slutkunden, kan der nemt gå 7-8 måneder.

"Generelt risikerer vi, at bitumenprisen ændrer sig meget undervejs. Nogle gange går det op, andre gange ned. Lige nu går det mest op. Denne risiko kan vi 'forsikre' os imod. Men et andet forhold kan vi ikke ændre på, nemlig det øgede rentetab, der følger med det faktum, at den bundne kapital er øget. Endnu et problem ligger i, at bitumenproducenternes egne omkostninger, til blandt andet sejlads og raffinering stiger i takt med olieprisen," fastslår Anders Kargo.

Alle i samme båd

Nynas frygter et fald i omsætning. Det vil komme, hvis asfaltproducenterne får svært ved at sælge asfalt og dermed mindre behov for bitumen.

"Det hele er lidt ærgerligt, for inden hændelserne i blandt andet Libyen var der tilsyneladende tegn på bedring af verdensøkonomien," forklarer Anders Kargo.

Trods alt bliver det spændende at se, hvordan situationen udvikler sig, mener han.

"Vi er nødt til at se det som en udfordring. Vi er alle mere eller mindre i samme båd. Jeg håber, at samarbejdet den næste tid vil foregå i fuld respekt for de udfordrende vilkår, som hver enkelt aktør på vejområdet er underlagt."

Udhulede avancer

Thomas Rask Jensen er formand for Asfaltindustrien og direktør i NCC Roads. Han genkender de voldsomme stigninger på bitumen og diesel.

"Derudover stiger vores indirekte udgifter til sten. Omkring 50 procent af stenene importeres fra Norge og Sverige, og transporten med båd er fordyret på grund af de stigende priser på brændstof."

Asfaltvirksomhederne havde forrygende travlt sidste efterår, indtil de pludselig blev stoppet af tidlig vinter, forklarer formanden for Asfaltindustrien videre.

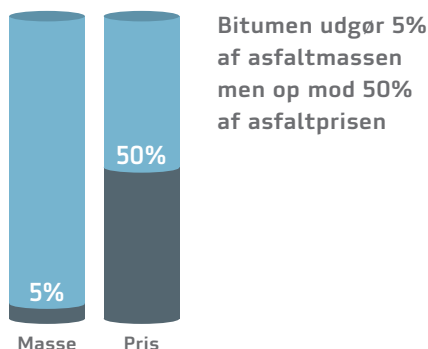
"Virksomhederne kunne ikke færdiggøre deres ordrebeholdning på grund af kulden og trak derfor de udførte ordrer videre til i år. Mange opgaver var solgt til faste priser, som var temmelig lave på grund af benhård konkurrence på markedet sidste år."

Den hårde konkurrence var ifølge Thomas Rask Jensen affødt af et tilbageholdende marked, som igen var affødt af, at priserne på bitumen allerede begyndte at stige henover efteråret 2010.

"Med de stigninger, som siden er kommet til, er avancerne fuldstændigt udhulede, men vi hænger naturligvis på de aftaler, vi har indgået."

Vejdirektoratet forventer stigende priser

I Vejdirektoratet følger man oliepriserne opmærksomt og

noterer sig en tendens til stigende priser på asfalt, oplyser pressechef Martin Østergaard-Nielsen.

”Det er klart, at stigende oliepriser har betydning for de priser, vi skal betale for vejarbejde. Det er dog for tidligt at spå om konsekvenserne, for vi ved endnu ikke, hvor meget de stigende oliepriser slår igennem. Det afhænger af, hvordan konkurrencesituationen ser ud, når vi udbyder vores opgaver. Der er næppe tale om en faktor en til en,” siger han.

Vejdirektoratet har løbende udbud af nye belægnings i gang og har desuden modtaget en ekstra bevilling på samlet set 2,7 milliarder kroner til vedligeholdelse af statens veje i årene 2010-13.

”Men hvis priserne på et af vore kerneprodukter stiger, får det naturligvis indflydelse på, hvad vi har råd til,” siger Martin Østergaard-Nielsen.

Bekymring i Fredericia Kommune

Knud Johansen er driftsingeniør og teamleder i Vej og Park i Fredericia Kommune.

”Vi er bekymrede her hos os, for vi ved, at priserne er på vej opad. Endda ret drastisk. Heldigvis har vi fået en specialaftale med et asfaltfirma, som har indvilget i at give os samme priser i år, som vi aftalte med dem sidste år,” siger han.

Det pågældende asfaltfirma blev ikke færdige med en række planlagte reparationer i efteråret, forklarer Knud Johansen. Vinteren satte ind før forventet, og firmaet afslutter derfor først licitationen i dette forår, men hæver altså ikke prisen på opgaven.

Desværre løser denne aftale ikke problemerne for Vej og Park i Fredericia.

”Vores veje har det ikke godt, og problemerne er sandsynligvis meget værre efter endnu en hård vinter. Hvor slemt det står til, ved vi endnu ikke. Når vi er sikre på, at vinteren er helt slut, vil vi vælge nogle repræsentative prøvestrækninger ud og med Vejdirektoratets hjælp få overblik over skadernes omfang og konsekvenser i tal.”

Vejdirektoratet kan give et mere præcist skadesbillede,

Oliepriserne fra 1980 til 2011

- Fra 1980'erne og frem til årtusindskiftet lå prisen på olie ret stabilt på mellem 15 og 30 dollar per tønde.
- Fra år 2000 steg prisen frem til 2008, hvor den nåede 145 dollar per tønde.
- Denne stigning var i høj grad resultatet af stigende efterspørgsel på olie som følge af hastigt voksende energibehov i de såkaldte vækstøkonomier i lande som Kina, Indien og Brasilien.
- Den finansielle krise ramte os i efteråret 2008, og det førte til, at olieprisen kollapsede og faldt til omkring 40 dollar per tønde omkring årsskiftet mellem 2008 og 2009.
- Siden er prisen steget igen og ligger nu tæt på det høje niveau fra før finanskrisen.
- I marts 2011 var prisen for en tønde olie 115 dollar.
- I Nationalbankens kvartalsrapport for 1. kvartal 2011 vurderes det, at råvarepriserne forbliver på det nuværende høje niveau eller stiger yderligere.

end kommunen selv kan tilvejebringe, forventer driftsingeniør Knud Johansen.

”De står i forvejen for et løbende eftersyn af vore vejnet og har derfor mulighed for at sammenligne med tidligere vurderinger. Det store problem er, at vi ingen penge har. Her i kommunen er vi i gang med tredje overordnede sparerunde inden for et halvt år. For os betyder det totalt anlægsstop.”

Efter Knud Johansens mening er den bedste løsning et funktionsudbud.

”Med en langsigtet kontrakt kan vi begrænse de uheldige konsekvenser af stigende priser på asfalt. Over for byrådet har vi derfor lagt op til at indgå en funktionskontrakt. Kontrakten skal løbe over 15 år og dække de af kommunens veje, som ligger uden for bygrænserne.”

Andre kommuner beretter om gode erfaringer med den type løsning, oplyser Knud Johansen fra Fredericia.

”Nu er nogle af vores politikere begyndt at tale om at indlemme endnu flere veje i en sådan aftale, og der står vi altså lige nu. Forhåbentligt kan vi udsende et funktionsudbud allerede i år.”

Ro i Kalundborg Kommune

I Kalundborg Kommune tager man derimod situationen roligt. Her har man netop gennemført en licitation for alle de veje, der ligger uden for byen, det vil sige 636 kilometer asfalteret vej.

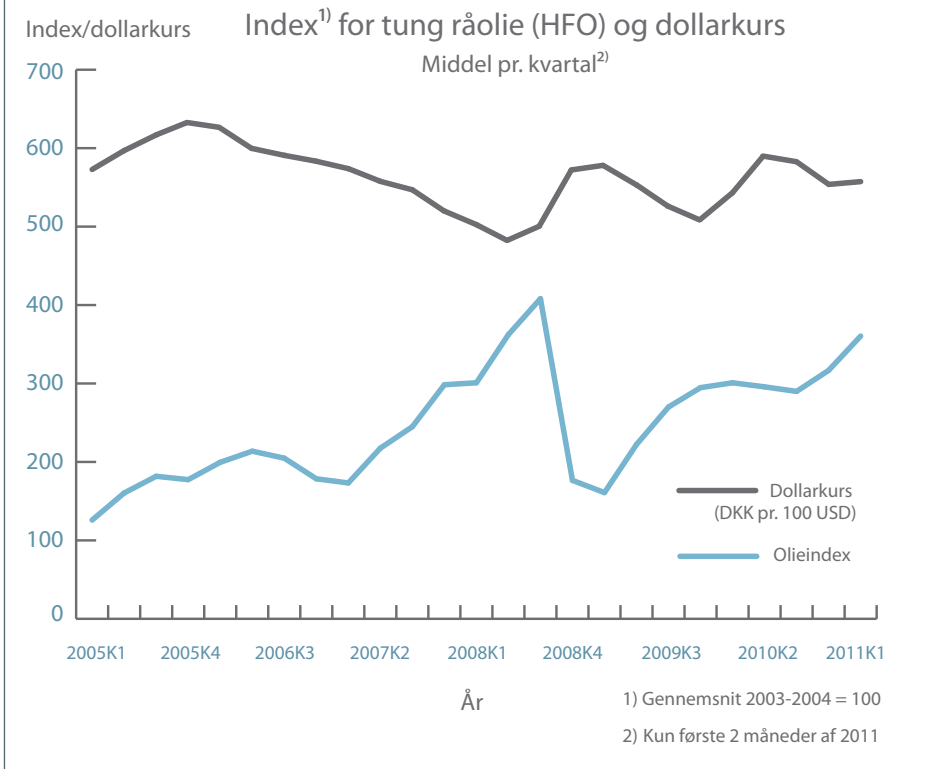
”På baggrund af den runde har vi indgået en 15-årig funktionskontrakt med et asfaltfirma. Prisen indekseres årligt efter asfaltpriserne. Vi ved ikke, hvad det kommer til at betyde, det kan gå op og ned,” siger borgmester i Kalundborg Kommune Martin Damm.

Hans holdning er, at priserne ville blive for høje, hvis man skulle tage højde for mulige prisstigninger på forhånd.

”Man bygger indekset ind, fordi det netop ikke er til

Udvikling i bitumenpris

- Disse to kurver viser udviklingen af de to faktorer, som i højest grad styrer prisen for bitumen i perioden fra 2005 til 2011.
- Den øverste (grå) er udviklingen i dollarkursen og den nederste (blå) er udviklingen i det såkaldte prisindeks for HFO, som har afgørende betydning for bitumenprisen.
- Forkortelsen HFO står for Heavy Fuel Oil.
- Kurverne illustrerer de store forandringer i priser på bitumen, som branchen oplever i disse år.
- Indekset for HFO (blå) steg op til finanskrisesens udbrud i 2008 og faldt derpå voldsomt. Efter en stabil periode i 2009-2010 ses kraftige stigninger gennem de sidste seks måneder.
- Som det fremgår, er de to kurver ofte i det, man kalder modfase. Det vil sige, at når den ene går op, går den anden ned. Denne sammenhæng lægger en dæmper på de prisstigninger, vi oplever i Danmark.
- For kurven for prisindekset HFO (blå) gælder det, at gennemsnitsniveauet for årene 2003-2004 er tildelt værdien 100.

at spå om, hvad der vil ske. Priser på olie og asfalt følges, og lige nu er der så uro i Libyen, men til sommer kan det se helt anderledes ud. Vi tager det som det kommer.”

Borgmester Martin Damm oplyser, at vejene inde i byen er vedligeholdet efter en partneringkontrakt, som kommunen også lige har indgået med det samme asfaltfirma.

”Den kontrakt kører over fire år og er også indeksreguleret. Begge samarbejdsaftaler er indledt 1. januar, så det er så nyt, som det kan være.”

Martin Damm er desuden formand for Teknik- og Miljøudvalget i Kommunernes Landsforening, og her hersker en vis bekymring.

”Det er klart, at ser vi på kommunerne under et, så har vi en samlet sum til at vedligeholde landets kommunale vejnet. Og stiger priserne på asfalt, kan vi alt andet lige vedligeholde mindre.”

Priser presser kommuner

”Der er ingen tvivl om, at højere priser vil presse de kommunale budgetter. Kommunerne har deres bevillinger og kan kun købe for de penge, de har her. Bevillingerne er desuden allerede hårdt pressede af store udgifter til sne-rydning og saltning. Færre penge i bevillingerne og stigende omkostninger giver færre mængder i markedet, og i sidste ende øget konkurrence,” siger Thomas Rask Jensen og peger på kommunernes prioriteringer.

”Ældre og børn kommer altid først. Det er fair nok, men betyder også, at vejene hver gang kommer sidst.”

Han peger på, at virksomhedernes reducerede indtjening betyder færre penge til udvikling.

”Alle ressourcer går til overlevelse, og det skader i længden hele vejsektoren. Samtidig forfalder det offentlige vejnet. Samfundet tærer ganske enkelt på deres vejkapital, selv om staten for nyligt har bevilget Vejdirektoratet en ekstra pakke penge.”

De ekstra penge gavner beskæftigelse og samfundsøkonomi, men hindrer ikke det efterslæb, der gælder de kommunale veje, mener Thomas Rask Jensen.

”Man kan frygte, at den manglende udbygning og vedligeholdelse forværrer tilstandene for det, vi omtaler som udkantsdanmark. Vi har brug for en ny infrastrukturkommission, der kan byde på, hvordan det overordnede statsvejnet effektivt bindes sammen med det sekundære vejnet i kommunerne, samtidig med, at samtlige trafikformer – på veje, på skinner, i luft og på vand - koordineres i en infrastruktur, som sikrer jævn og acceptabel kvalitet.”

Generalforsamling i Asfaltindustrien

De over 60 vejfolk på Asfaltindustriens generalforsamling den 17. marts 2011 kunne glæde sig over, at asfaltproduktionen i Danmark nu er på vej op for første gang siden 2006, og at sekretariatet har et højt aktivitetsniveau og lavt kontingent.

Formand for KLS udvalg for teknik og miljø, borgmester Martin Damm, Kalundborg kommune, talte om kommunernes udfordringer på vejområdet på medlemsmødet i Asfaltindustrien den 17. marts 2011.

Af Uno Helk

Traditionen tro var alle de ledende medarbejdere i asfaltbranchen og asfaltrelaterede brancher samlet til årets generalforsamling i marts i Asfaltindustrien.

Årets gæstetalere på medlemsmødet forud for generalforsamlingen var borgmester Martin Damm, Kalundborg kommune, som også er formand for KLS udvalg for teknik og miljø. Overskrifterne for hans indlæg var de kommunale veje, kommunernes økonomi – muligheder og begrænsninger – og vintervedligeholdelse.

Han kom ind på kommunernes stramme økonomi, men understregede også de store regionale forskelle mellem kommunale indtægter og udgifter. Og naturligvis på efterslæbet på vejvedligeholdelsen og på de løsninger, som han og kommunerne ser bl.a. nye samarbejdsformer. Efter indlægget var der en livlig debat med salen.

Efter medlemsmødet var der generalforsamling, herunder valg til Asfaltindustriens bestyrelse. Her valgte adm. direktør Jesper Arkil, Arkil A/S at udtræde og overlade pladsen til sektionsdirektør Lars Kim Jørgensen.

Asfaltindustriens bestyrelse har herefter følgende sammensætning:

- Adm. direktør Thomas Rask Jensen, NCC Roads A/S (formand)
- Adm. direktør Hans Oluf Krogh, Colas Danmark A/S (næstformand Asfaltindustriens Brancheforening)
- Adm. direktør John Kruse Larsen, Pankas A/S (næstformand Asfaltindustriens Arbejdsgiverforening)
- Sektionsdirektør Lars Kim Jørgensen, Arkil A/S
- Adm. direktør Hans Chr. Munck, Munck Asfalt a/s
- Adm. direktør Claus Terkildsen, Lemminkäinen A/S.

Generalforsamlingen tog formandens beretning til efterretning og regnskab og budget blev enstemmigt vedtaget. Som en konsekvens heraf fastholdtes det i forvejen meget konkurrencedygtige kontingent, herunder kontingent til arbejdsgiverforeningen på 0,16 % – et af landets laveste.

Efter generalforsamlingen var der lejlighed til at netværke indtil dagen endte med en festlig middag.

Lån lokaler i Ballerup

Husk, at du som medlem af Asfaltindustrien altid kan låne vores mødelokaler i Ballerup. Nemt at komme til med bil og S-tog og altid parkering. I kan være op til 50 personer. Lokaleleje er gratis, men der betales kostpris for forplejning.

Henvendelse på tlf.: 36 78 08 22

CE-mærket overfladebehandling

Af Uno Helk

Fra den 1. januar 2011 skal firmaer, der leverer overfladebehandling (OB), CE-mærke sine produkter.

Siden sæsonen 2008 har asfalt skullet CE-mærkes og fra i år er turen også kommet til overfladebehandling (OB).

I slutningen af 2010 har OB-firmaerne derfor haft travlt med at få alt det praktiske i orden, således at man fra 2011 nu er i stand til at levere CE-mærket OB.

CE-mærket

OB er omfattet af byggevedirektivet og skal dermed opfylde en række såkaldte "væsentlige krav" før det kan CE-mærkes. CE-mærket for OB angiver,

at produktet opfylder kravene i den relevante harmoniserede fælles-europæiske CEN-standard, som for OB's vedkommende har betegnelsen DS/EN 12271.

CE-mærkningen er i realiteten alene OB-firmaernes "hovedpine", herunder specielt at have de nødvendige ting på plads omkring hvad der i CEN-terminologi kaldes "Type Test" (førstegangsafprøvning), overensstemmelseserklæringer og "Factory Production Control".

Da det færdige OB-produkt først er en realitet ude på vejen er proceduren for Type Test anderledes end f.eks. for asfalt, idet der i stedet skal etableres en test-strækning "TAIT" (Type Approval Installation Trial), der efterfølgende skal bedømmes med henblik på en kategorisering af den enkelte OB-type.

Certificering

Når OB-firmaets system for Factory Production Control og etablering af TAIT-strækninger er godkendt af et certificeringsfirma, må der foretages en CE-mærkning af OB-produkterne. Alle OB-firmaer blandt Asfaltindustriens medlemmer har naturligvis opnået denne blåstempling og er dermed parate til at levere CE-mærket OB til kunderne fra 2011.

CE-mærket OB til offentlige kunder

Offentlige OB-kunder som f.eks. kommuner, der for at følge byggevedirektivet alene må efterspørge CE-mærket OB efter den 1. januar 2011, har dermed forsat en del firmaer at vælge imellem, når der skal investeres i OB-belægninger.

Call for Papers

7.-8. december 2011 på Hotel Nyborg Strand / Deadline 25. maj 2011

Alle i vejsektoren indbydes til at komme med forslag til Vejforum 2011

Nu er det tid til indsendelse af papers til Vejforum 2011. Alle har mulighed for selv at præsentere et indlæg, være med til at arrangere en workshop eller ansøge om at udstille.

Indlæg

Vejforum har opstillet 7 hovedområder som er identiske med den internationale faglige opdeling af sektorens opgaver.

I år vil faggruppe lægge vægt på en række delområder. Det er

- Den digitale vejsektor
- Samspillet mellem trafik- og byplanlægning
- Byernes trafikarealer
- Plads til alle trafikantgrupper
- Kollektivtrafik
- Klima

Faglige emner

De 7 hovedområder er:

- Anlæg & tilsyn
- Design & planlægning
- Drift & vedligeholdelse
- Miljø
- Trafik & transport
- Trafiksikkerhed
- Økonomi & administration

Har du forslag til indlæg, emner eller andet med interesse for vejsektoren, og du ikke selv ønsker at fremlægge det, så hjælper faggruppen gerne med at finde en indlægs-holder.

Udenlandske indlæg

Vi efterlyser forslag til udenlandske indlægs-holdere og indlæg om udenlandske erfaringer. Giv os et tip, hvis du har et forslag eller en idé.

Workshop

En workshop på Vejforum handler typisk om et aktuelt emne, hvor der ønskes en diskussion af viden og erfaringer mellem fagfolk, men hvor der endnu ikke foreligger endelige forsknings- og/eller udviklings-resultater, analyser eller kun få praktiske erfaringer. Til hver workshop knyttes en facilitator og en faglig ansvarlig for workshoppen.

Udstilling

På Vejforum 2011 er der en udstilling, hvor vejsektorens leverandører har mulighed for at vise deres specialer frem. Der vil være en faglig sammenhæng mellem udstillingen og det faglige program.

Faggruppen

Alle indkomne forslag vil blive vurderet af faggruppen, som sammensætter det endelige program.

Gratis deltagelse

For hvert indlæg kan én indlægsholder deltage gratis én dag. Det sammen gælder for de faglige koordinatore for workshops.

Indlægsholderne skal indsende en artikel og en præsentation senest 15. november 2011. Det skal sikre, at mødelederne kan tilrettelægge de enkelte sessioner mest hensigtsmæssigt.

Indsendelse af indlæg, workshop og udstilling kan kun gøres på www.vejforum.dk

Sidste frist for indsendelse af forslag til indlæg, workshop og udstilling er den 25. maj 2011.

Flere oplysninger på www.vejforum.dk eller i Call for Paper folderen.

Vejforum 2011 tid og sted:
7.- 8. december 2011, Hotel Nyborg Strand

Samarbejde om sikkerhed og sundhed

Samarbejdsprocessen og en øget ledelsesmæssig prioritering af arbejdsmiljøet er kernen i de nye regler for offentlige og private virksomheders arbejdsmiljøorganisation, AMO.

Af arbejdsmiljøkonsulent Mogens Ladegaard, CentrumMiljø

Efter en enig indstilling fra arbejdsmarkedets parter og Arbejdstilsynet, vedtog Folketinget i starten af 2010 med et stort og bredt flertal en modernisering af reglerne for virksomhedernes sikkerheds- og sundhedsarbejde.

Den 15. oktober 2010 havde Arbejdstilsynet udmøntet reglerne i en ny bekendtgørelse: Samarbejde om sikkerhed og sundhed. Bekendtgørelsen giver mere frihed til virksomhederne omkring organisering af arbejdsmiljøarbejdet samtidigt med, at der opstilles mere ambitiøse mål om en styrket indsats på alle niveauer.

Øget ledelsesmæssig prioritering

På det strategiske niveau skal virksomhedens øverste ledelse sætte sig i spidsen for arbejdsmiljøarbejdet, bl.a. ved at beklæde formandsposten i Arbejdsmiljøudvalget, hvis medlemmer vælges blandt arbejdsmiljøgruppernes medlemmer. Det er fortsat en god ide at tilknytte en arbejdsmiljøleder, som kan føre arbejdsmiljøudvalgets beslutninger ud i livet.

Arbejdsmiljøudvalget skal bl.a. - i samarbejde med hele AMO og inden 1. oktober 2011 - gennemføre en årlig arbejdsmiljødrøftelse, hvor der gøres status over det forudgående års ar-

bejdsmiljøarbejde og sættes mål for det kommende års arbejde.

Arbejdsmiljøudvalget skal også rådgive virksomheden med henblik på en kompetenceudviklingsplan for AMO's medlemmer, idet disse - ud over den obligatoriske uddannelse på 3 dage - skal tilbydes 1½ dags efteruddannelse hvert år.

NB: Efteruddannelsen må meget gerne tilbydes til andre med indflydelse på arbejdsmiljøet. Fx ledere, der via deres planlægning og tilrettelæggelse af arbejdet, har et konkret an-

svar for sikkerheden og sundheden ude på arbejdspladserne.

Arbejdsmiljøgruppernes opgaver

På det operationelle niveau skal arbejdsmiljøgrupperne - bestående af den udpegede arbejdsleder og den blandt de ansatte valgte arbejdsmiljørepræsentant - samarbejde med arbejdslederen, arbejdslederne og de øvrige ansatte om at skabe sikre og sunde arbejdsforhold for alle.

Arbejdsmiljøgruppens opgaver fremgår af nedenstående planche:

ARBEJDSMILJØORGANISATIONEN

Arbejdsmiljøgruppens opgaver og funktion

- ✚ Deltage i planlægningen af sikkerheds- og sundhedsarbejdet, herunder udarbejdelsen af APV
- ✚ Deltage i undersøgelse af ulykker, sundhedsskader og tilfælde hertil
- ✚ Kontrollere:
  - at arbejdsforholdene er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarlige
  - at der gives en effektiv oplæring og instruktion
- ✚ Påvirke den enkelte til en adfærd, der fremmer egen og andres sikkerhed og sundhed
- ✚ Imødegå risici i forbindelse med opståede problemer

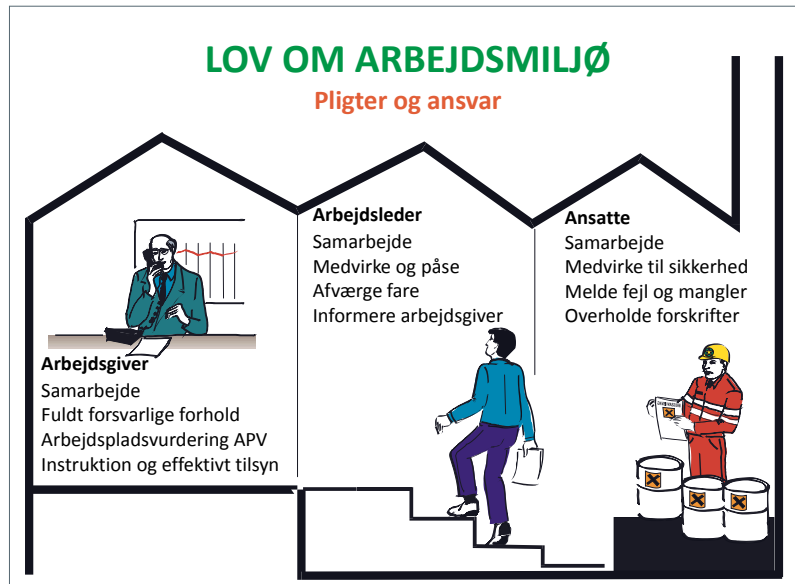
Imødegåelse af risici - et fælles ansvar!

Efter bekendtgørelsen skal arbejdsmiljøgruppen "imødegå risici i forbindelse med opståede sikkerheds- og sundhedsmæssige problemer".

Hvor der opstår en "overhængende betydelig fare", og hvor der ikke er tid til at underrette virksomhedens ledelse, kan arbejdsmiljøgruppen standse arbejdet i det omfang, det er nødvendigt for at afværge faren.

Her skal arbejdsmiljøgruppen have hjælp og opbakning fra linjeorganisationen. Aftalerne og kommunikationen gennem hele organisationen skal være plads således, at alle kender deres ansvar og beføjelser. Der må ikke i en akut situation være tvivl om, hvem der skal gøre hvad!

Planchen til højre angiver arbejdsgiverens / virksomhedens ansvar, alle arbejdslederes ansvar og alle ansattes ansvar efter arbejdsmiljøloven:

Spørgsmål til artiklen kan rettes til Mogens Ladegaard på mogens@centrummiljoe.dk eller på tlf. 23 74 97 47 eller 69 80 90 64

Ny håndbog om arbejdsmiljø

Håndbogen om arbejdsmiljø i bygge og anlæg er nu udkommet i en helt ny udgave - fyldt med nye illustrationer og opdateret med den nyeste viden.

Håndbogen er både en vejledning om god praksis i håndtering af arbejdsmiljøet inden for bygge- og anlægsvirksomheder samt vejledning i, hvordan Arbejdsmiljølovens regler kan følges.

Håndbogen er udgivet af Branchearbejdsmiljørådet for Bygge & Anlæg med faglig bistand fra Arbejdstilsynets eks-

perter inden for bygge og anlæg. Den er først og fremmest udarbejdet til virksomhedens arbejdsmiljøorganisation, men har som bekendt også været brugt flittigt i forbindelse med arbejdsmiljøundervisningen på erhvervs- og arbejdsmarkedsuddannelserne.

Håndbogen kan bestilles via Branchearbejdsmiljørådets hjemmeside www.bar-ba.dk, hvor den også findes i en elektronisk udgave.

Foto: Henrik Bjerregrav

Munck Asfalts vinderhold:

Forreste række fra venstre: Hans Trier Hansen, holdleder Jens Torben Frederiksen, Anders Nørskov Pedersen.

Bagerste række fra venstre: formand Bent Jakobsen, Gert Nordentoft Frederiksen, Alex Gravesen.

Danmarksmesterskabet i arbejdsmiljø

Asfaltindustrien har i samarbejde med 3F startet en kampagne i efteråret 2010 om at sætte yderligere fokus på et endnu bedre arbejdsmiljø. Den ene del af kampagnen, hvor de enkelte asfalthold blev vurderet på arbejdsmiljøet ude i marken, blev vundet af et sjak fra Munck Asfalt i Kongensbro.

Af Karin Hammer

Den nye arbejdsmiljøkampagne "Endnu bedre arbejdsmiljø" sætter fornyet fokus på arbejdsmiljøet i asfaltbranchen. Kampagnen består af 2 konkurrencer: den ene hvor et enkelt sjak bliver vurderet ud fra et sikkerhedsindex udarbejdet til konkurrencen og den anden del hvor en virksomhed bliver vurderet ud fra 3 ting: sikkerhedsindexet, antal arbejdsulykker/mand samt antal fraværdsdage/

arbejdsulykker. Sikkerhedsindexet er et tilsyn af asfaltholdene, udført af Asfaltindustrien og firmaets daglige sikkerhedsleder, som omfatter et chekskema af øjeblikssituationen. Her lægges der bl.a. vægt på korrekt brug af sikkerhedstøj og værnemidler, korrekt skiltning, tekniske hjælpemidler osv.

Det er denne konkurrence som sjakket fra Munck Asfalt vandt. Ud

over den ærefulde titel vandt de også 500 kr. pr. mand til en julefrokost på deres lokale kro.

Sjakket er glad for hæderen, men samtidig overrasket.

– Vi gør som alle vel bør gøre: Tænker os om, passer på hinanden og tager ingen chancer med hensyn til trafikken omkring os, siger de.

Nye rapporter om asfalt- og bitumenindustrien

Der er netop udgivet 2 meget informative rapporter om henholdsvis asfalt- og bitumenindustrien som bør have stor interesse for alle, der beskæftiger sig med vej- og asfaltområdet.

Den europæiske asfaltforening EAPA har sammen med sin amerikanske søsterorganisation NAPA udgivet en opdateret udgave af rapporten "The Asphalt Paving Industry - A Global Perspective". Rapporten giver en beskrivelse af alle de vigtigste områder inden for asfaltindustrien. Den indeholder kemiske og fysiske informationer om asfaltmaterialer og gennemgår asfaltproduktion samt transport og udlægning af asfalt. Dernæst berøres de vigtige arbejdsmiljømæssige aspekter omkring udsættelse for bitumenrøg og tiltag for at reducere denne, herunder bl.a. klimaasfalt (lav-temperatur asfalt).

Asfaltrapporten kan ses på www.asfaltindustrien.dk ved at følge stien "Publikationer" => "EAPA-rapporter".

Den europæiske bitumenforening EUROBITUME har i fællesskab med sin amerikanske samarbejdspartner ligeledes publiceret en ajourført version af rapporten "The Bitumen Industry – A Global Perspective". Heri findes en beskrivelse af produktion, kemi, anvendelse, kendetegn og sundhedsmæssige aspekter i relation til bitumen set ud fra producentens synspunkt.

Bitumenrapporten kan downloades via www.eurobitume.eu.

Vinderveje – konference den 12. maj 2011

Asfaltindustrien afholder sammen med Kommunalteknisk Chefforening (KTC), Grøntmij/Carl Bro og Dansk Vejforening konferencen "Vinderveje - gør vejene til en vindesak" torsdag den 12. maj 2011, kl. 9.00-16.30 hos Grafisk Arbejdsgiverforening i Odense.

I disse økonomisk trængte tider for kommunerne, er det trods et åbenlyst behov ofte vanskeligt for mange kommunale vejfolk, at få kanaliseret flere penge over til vejområdet. Konferencens formål er at give kommunalpolitikere og embedsmænd en hjælpende hånd til at fortælle de positive historier om vejene, herunder hvordan en komfortabel og effektiv infrastruktur, som hjælper borgerne med at komme trygt og sikkert rundt til vuggestuer, skoler, biblioteker og plejehjem, er helt essentielt for en hver moderne kommune.

For at få en øget forståelse for vejenes sag er det netop vigtigt at få kommunikeret den gode vejhistorie videre til medier, borgere og interesseorganisationer. På konferencen vil man kunne hente inspiration til hvordan dette med fordel kan gøres.

Du kan læse mere om og tilmelde dig konferencen på www.vinderveje.dk. Prisen for deltagelse er 1.700 kr.

Her udvider havnene

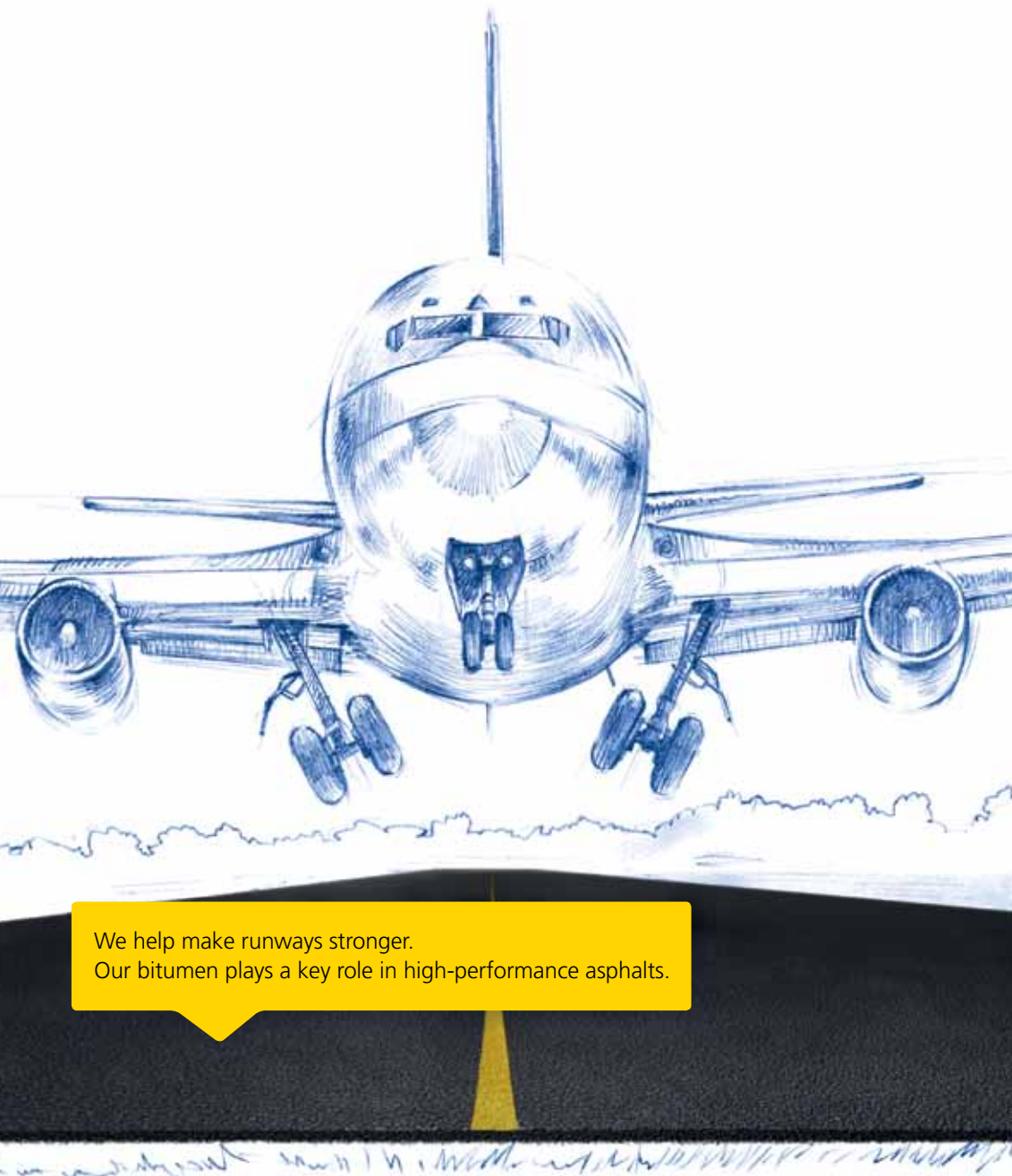
Danske Havne sætter i ny rapport fokus på 24 større erhvervshavnens udvidelser og planer om investeringer for mere end 5 mia. kr. frem mod 2015. Det giver 5 mio. m² nye havnearealer – en udvidelse af det aktive havneareal på 50 procent. Det er en historisk stor udvidelse af havnearealet i Danmark.

Investeringsboomet vil medvirke til at skabe vækst og nye arbejdspladser, og det vil også få betydning for asfaltindustrien. Ikke bare skal der anlægges veje på de nye havnearealer, men der bliver også nye muligheder for industriens forsyning via de nye arealer. Desuden har Folketinget de seneste to år vedtaget to

"havnepakker" med investeringer i veje i havnenes bagland. Disse står også over for at skulle anlægges.

Se rapporten på www.danskehavne.dk => Publikationer / Infrastruktur.

We help make runways stronger.
Our bitumen plays a key role in high-performance asphalts.

Nynas is a different oil company. We see oil as an invaluable building material with almost unlimited potential.

Together with customers around the world, our specialists develop oils for the most demanding of products. Our oils are the basis for bitumen binders in quieter, safer and more durable roads, parking areas and runways.

At Nynas we are dedicated to one thing –
Taking oil further.

